

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani– C. Valah
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău: L. Bulgac, Gr. Dașchevici, S. Gîrbu

D E C I Z I E

24 ianuarie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței,

Judecător

Judecători

Ala Cobăneanu

Dumitru Mardari și Luiza Gafton

examinând recursul declarat de Enachi Ruslan,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de societatea pe acțiuni „Automototrans” împotriva lui Enachi Ruslan cu privire la încasarea datoriei, penalității, dobânzii de întârziere și cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 23 noiembrie 2017, prin care s-a respins cererea lui Enachi Ruslan cu privire la repunerea în termen a cererii de apel și s-a restituit cererea de apel ca fiind tardivă

c o n s t a t ă

La 09 decembrie 2015 societatea pe acțiuni „Automototrans” a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Enachi Ruslan cu privire la încasarea datoriei, penalității și cheltuielilor de judecată.

În motivarea cererii de chemare în judecată societatea pe acțiuni „Automototrans” a indicat că în calitate de locator a încheiat cu Enachi Ruslan, în calitate de locatar, contractul de locațiune nr. 30/a-1 din 01 aprilie 2011 a încăperilor nelocative cu suprafața de 150 m.p., prețul chiriei lunare fiind stabilit în sumă de 3 500 lei.

Deși termenul contractului a fost stabilit până la 31 decembrie 2012, raporturile contractuale au continuat și după acest termen, ceea ce conform art. 904 alin. (1) Codul civil a condus la prelungirea contractului pe termen nedeterminat.

Datoria pârâtului este în mărime de 43 420,22 lei, care a fost confirmată de Enachi Ruslan prin semnarea actului de verificare din 31 martie 2014.

Potrivit pct. 2.8 din contract, pentru neachitarea la timp a chiriei și/sau a serviciilor comunale, locatarul este obligat să plătească locatorului penalitate în mărime de 0,5% din suma neachitată pentru fiecare zi de întârziere, iar suma penalității constituie suma de 39 729,5 lei.

În vederea soluționării litigiului pe cale amiabilă, a înaintat lui Enachi Ruslan somații, prin care a solicitat rambursarea datoriei acumulate.

Reclamația nr. 15 din 28 mai 2013 a fost admisă parțial, Enachi Ruslan achitând doar suma de 20 000 lei, astfel încât datoria acestuia a fost micșorată de la 63 420,22 lei la 43 420,22 lei, însă reclamațiile nr. 29 din 30 septembrie 2013 și nr. 19 din 12 septembrie 2014, deși au fost recepționate de pârât, au rămas fără răspuns.

Societatea pe acțiuni „Automototrans” cere încasarea din contul lui Enachi Ruslan a datoriei în sumă de 43 420,22 lei, penalității în mărime de 39 729,5 lei și a taxei de stat în mărime de 2 494,49 lei (f.d. 4-5).

Prin hotărârea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 09 martie 2016 s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de societatea pe acțiuni „Automototrans”.

S-a încasat de la Enachi Ruslan în beneficiul societății pe acțiuni „Automototrans” în temeiul contractului de locațiune nr. 30/a-1 din 01 aprilie 2011 datorita în mărime de 43 420,22 lei, penalitatea în mărime de 39 078,19 lei, taxa de stat la depunerea cererii de chemare în judecată în valoare de 2 474,95 lei, iar în total suma de 84 973,36 lei.

S-au respins pretențiile cu privire la încasarea penalității în mărime de 651,31 lei și cheltuielile legate de plata taxei de stat în mărime de 19,54 lei.(f.d. 33, 36-39).

La 07 aprilie 2016 Enachi Ruslan a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 09 martie 2016 (f.d. 41-43).

Curtea de Apel Chișinău prin decizia din 14 martie 2017 a admis apelul declarat de Enachi Ruslan, a casat hotărârea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 09 martie 2016 și a trimis pricina la rejudecare la Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani, în alt complet de judecată (f.d. 90-98).

Societatea pe acțiuni „Automototrans” a depus cerere de concretizare a pretențiilor, solicitând încasarea de la Enachi Ruslan a sumei de 43 420,22 lei cu titlu de datorie la plățile de locațiune și compensare a serviciilor comunale, conform contractului de locațiune nr. 30/a-1 din 01 aprilie 2011, a penalității în sumă de 39 078,19 lei și a dobânzii de întârziere în mărime de 25 113,39 lei, în total suma de 107 611,77 lei și compensarea cheltuielilor de judecată în sumă de 2 856,49 lei (f.d. 116-118).

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău sediu Buiucani din 31 iulie 2017 s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de societatea pe acțiuni „Automototrans”.

S-a încasat de la Enachi Ruslan în beneficiul societății pe acțiuni „Automototrans” datorita în mărime de 43 420,22 lei, dobânda de întârziere în mărime de 25 113,39 lei, penalitatea în mărime de 39 078,19 lei, taxa de stat la depunerea cererii de chemare în judecată în valoare de 2 856,49 lei, iar în total suma de 110 468,29 lei (f.d. 153).

La 09 octombrie 2017 Enachi Ruslan a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediu Buiucani din 31 iulie 2017, solicitând repunerea apelului în termen, admiterea acestuia, casarea hotărârii și emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii (f.d. 160-161).

Curtea de Apel Chișinău prin încheierea din 23 noiembrie 2017 a respins cererea de repunere a apelului în termen și a restituit apelul ca fiind tardiv (f.d.179-183).

La 06 decembrie 2017 Enachi Ruslan a declarat recurs împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 23 noiembrie 2017, solicitând admiterea acestuia, casarea încheierii cu repunerea apelului în termen.

În motivarea cererii de recurs Enachi Ruslan a indicat că instanța de apel urma să admită cererea de repunere a apelului în termen, având în vedere că nu a

fost citat la examinarea pricinii în prima instanță, fiindu-i astfel încălcat dreptul la un proces echitabil.

A mai indicat că locuiește împreună cu familia în or. Berlin, Germania

În conformitate cu art. 426 alin. (1) și (3) Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se depune și se examinează în modul stabilit de prezentul capitol, cu excepțiile stabilite de prezenta secțiune.

Recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind argumentele recursului în raport cu materialele pricinii, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este depus în termen, însă este neîntemeiat și urmează a fi respins cu menținerea încheierii din următoarele motive.

În conformitate cu art. 425 Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

La 27 noiembrie 2017 Curtea de Apel Chișinău a expediat participanților la proces copia încheierii din 23 noiembrie 2017 (f.d. 184), fapt ce denotă că recursul declarat de Enachi Ruslan la 06 decembrie 2017 este depus în termen.

În conformitate cu art. 427 lit. a) Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Din materialele pricinii rezultă că la 09 octombrie 2017 Enachi Ruslan a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău sediu Buiucani din 31 iulie 2017, solicitând repunerea apelului în termen, admiterea acestuia, casarea hotărârii și emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii (f.d. 160-161).

În conformitate cu art. 362 alin. (1) Codul de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

În conformitate cu art. 111 alin. (1), (2) și (3) Codul de procedură civilă, actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege. În cazul în care nu este stabilit prin lege, termenul de procedură se fixează de către instanța judecătorească.

Termenul de procedură se instituie prin indicarea unei date calendaristice, datei comunicării actului de procedură, a unei perioade sau prin referire la un eveniment viitor și cert că se va produce. În ultimul caz, actul de procedură poate fi efectuat în decursul întregii perioade.

Contrar prevederilor art. 362 alin. (1) Codul de procedură civilă, Enachi Ruslan a depus apel nemotivat împotriva hotărârii primei instanțe la 09 octombrie 2017 după expirarea termenului de 30 zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii din 31 iulie 2017.

În conformitate cu art. 116 alin.(1) și (3) Codul de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță.

La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.).

Enachi Ruslan a invocat temei de repunere în termen a cererii de apel faptul că nu a fost citat legal la examinarea pricinii în prima instanță și că a aflat despre hotărâre doar la 02 octombrie 2017.

În acest sens instanța de recurs reține că Judecătoria Chișinău sediu Buiucani a expediat în adresa lui Enachi Ruslan: mun. Chișinău, sat. Ghidighici, str. Radiacului, 4, citație pentru ședința de judecată din 30 mai 2017 (f.d. 103), însă plicul a fost returnat în adresa instanței cu mențiunea „nereclamat” (f.d. 105).

Ședința de judecată din 30 mai 2017 a fost amânată pentru 31 iulie 2017 în vederea citării publice a lui Enachi Ruslan (f.d. 111).

În ediția Monitorului Oficial din 09 iunie 2017 s-a citat public Enachi Ruslan despre desfășurarea ședinței de judecată la 31 iulie 2017 (f.d. 115).

În ședința de judecată din 31 iulie 2017, la care s-a pronunțat dispozitivul hotărârii, Enachi Ruslan nu s-a prezentat (f.d. 151).

La 31 iulie 2017 Judecătoria Chișinău sediu Buiucani a expediat în adresa lui Enachi Ruslan copia hotărârii din 31 iulie 2017 (f.d. 155), însă plicul a fost returnat în adresa instanței cu mențiunea „nereclamat” (f.d. 158).

Așadar, prima instanță a efectuat procedura de citare legală a lui Enachi Ruslan pe adresa unde acesta are înregistrat domiciliu pe teritoriu Republicii Moldova: mun. Chișinău, sat. Ghidighici, str. Radiacului, 4.

Nu poate fi reținut nici argumentul că Enachi Ruslan este stabilit cu traiul în Germania și a aflat despre hotărârea primei instanțe doar la 02 octombrie 2017.

În cererea de apel depusă la 07 aprilie 2016 împotriva hotărârii Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 09 martie 2016 Enachi Ruslan nu a solicitat comunicarea actelor de procedură la o altă adresă, decât cea la care are înregistrat domiciliu și care ar asigura recepționarea promptă a actelor de procedură.

În conformitate cu art. 107 Codul de procedură civilă, dacă își schimbă domiciliul sau sediul după pornirea procesului, partea sau reprezentantul este obligat să comunice instanței, prin cerere, noua adresă, iar părții adverse prin scrisoare recomandată, a cărei recipisă se depune la dosar o dată cu cererea. În lipsa unei astfel de comunicări, citația sau înștiințarea se trimite la ultima adresă cunoscută instanței și se consideră înmânată chiar dacă destinatarul nu mai locuiește acolo.

Conform art. 56² alin. (3) Legea privind organizarea judecătorească nr. 514 din 06 iulie 1995, lista cauzelor fixate pentru judecare se plasează pe pagina web a instanței judecătorești, precum și pe un panou public, cu cel puțin 3 zile înainte de data ședinței de judecată, indicându-se numărul dosarului, numele judecătorului (judecătorilor) care examinează cauza, data, ora și locul desfășurării ședinței, numele sau denumirea părților, obiectul cauzei, precum și alte date referitoare la publicitatea ședinței de judecată.

Conform art. 10 alin. (4) din aceeași lege, hotărârile judecătorilor, ale curților de apel și ale Curții Supreme de Justiție se publică pe pagina web din internet.

În consens cu aceste prevederi legale, informația despre desfășurarea ședințelor de judecată, precum și hotărârea judecătorească se publică pe pagina web a instanței, informații ce sunt accesibile justițiabililor în vederea luării măsurilor necesare pentru protejarea drepturilor sale de acces la instanță.

În condițiile în care Enachi Ruslan cunoștea despre existența litigiului, având în vedere că anterior apelul acestuia a fost admis cu casarea hotărârii primei

instanțe și trimiterea pricinii la rejudecare din motivul necitării, acesta urma să se intereseze de soarta dosarului și să depună diligența necesară pentru a-și asigura drepturile sale de acces la instanță.

În conformitate cu art. 10 alin. (1) Codul de procedură civilă, sancțiunile procedurale sunt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural.

Enachi Ruslan nu a depus diligența necesară în vederea exercitării căii de atac în interiorul termenului acordat de legiuitor și urmează să-și asume răspunderea pentru aceste fapte, iar instanța de apel corect a respins cererea de repunere a apelului în termen, restituind cererea de apel ca fiind depusă cu omiterea termenului de prescripție, în condițiile în care nu au fost administrate probe ce justifică omiterea termenului de declarare.

În conformitate cu art. 56 alin. (3) Codul de procedură civilă, participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

Articolul 61 alin. (1) Codul de procedură civilă expres prevede că părțile sunt obligate să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare.

Prin urmare, Curtea de Apel Chișinău corect a respins demersul de repunere a apelului în termen ca fiind neîntemeiat și a restituit cererea de apel declarată ca fiind depusă tardiv.

În conformitate cu art. 369 alin. (1) lit. b) Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Încheierea Curții de Apel Chișinău din 23 noiembrie 2017 este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul prevederilor art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

În hotărârea Ponomaryov vs. Ucraina 3236/03 din 03 aprilie 2008, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat că dacă termenul pentru introducerea unei căi ordinare de atac este reînnoit după un interval considerabil și pentru motive care nu par să fie foarte convingătoare, o asemenea decizie ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac. Curtea a admis că revine în primul rând instanțelor interne să decidă asupra repunerii în termenul de introducere a căii ordinare de atac, dar ele nu se bucură de o marjă de apreciere nelimitată. Instanțele sunt obligate să indice motivele pentru care au acceptat repunerea în termen. Un asemenea motiv ar putea fi, spre exemplu, necomunicarea hotărârii luate în proces de către autoritățile competente ale statului. Chiar și atunci, totuși, posibilitatea repunerii în termen nu ar fi nelimitată, dată fiind obligația părților de a se interesa, la intervale rezonabile, de stadiul procesului de care ele au cunoștință.

În cauzele Ceachir contra Moldovei din 15 ianuarie 2008 și Melnic contra Moldovei din 14 noiembrie 2006, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a notat că prin neaducerea vreunui motiv pentru prelungirea termenului de depunere de către pârâți a unui act procedural, instanțele judecătorești naționale încalcă drepturile reclamanților la un proces echitabil.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă a reiterat că ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protejarea drepturilor sale de acces la instanță (a se vedea cauzele Van Harn vs. Germania, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007).

Exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, cărora li se subsumează și instituirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă.

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere că instanța de apel a aplicat corect normele de drept procedural, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul ca neîntemeiat și de a menține încheierea contestată.

În conformitate cu art. 427 lit. a) Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de Enachi Ruslan.

Se menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 23 noiembrie 2017, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de societatea pe acțiuni „Automototrans” împotriva lui Enachi Ruslan cu privire la încasarea datoriei, penalității, dobânzii de întârziere și cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,

Judecător

Ala Cobăneanu

Judecători

Dumitru Mardari

Luiza Gafton